

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 22. 4. 2025

CAFÉ NOBEL V TISÉ: GRÓNSKO – OSTROV, O KTERÉM SE MLUVÍ

Grónsko je autonomní součástí Dánska – chystaná první grónská „ústava“ však Gróňanům umožní vyhlásit referendum o případné nezávislosti. Tání grónského ledovce a pobřežního ledu otvírá zároveň nové možnosti těžby nerostných surovin a intenzivnější využívání námořních cest. Historii, kulturu i současnost Grónska přiblíží ve čtvrtek 24. dubna návštěvníkům kavárny a restaurace Refugio v Tisé publicista, překladatel, cestovatel a bývalý velvyslanec v Dánsku Zdeněk Lyčka.

Asi šestina z 57 tisíc obyvatel Grónska jsou Dánové, ostatní jsou potomky Inuitů, kteří na ostrov přišli před 4,5 tisíci lety z Asie. Od roku 1979 má Grónsko samosprávu, podstatně prohloubenou v roce 2009, a od roku 1985 vlastní červenobílou vlajku, která symbolizuje slunce a pevninský ledovec. „Na Grónsko se poslední dobou zaměřila nezvyklá mediální pozornost, a proto jsme se rozhodli zařadit povídání o tomto arktickém ostrově i do našeho cyklu,“ říká koordinátor Café Nobel **Frederik Velinský**.

Grónsko pojmenovali Vikingové – Grønland je česky „zelená země“; jižní pobřeží ostrova je skutečně během léta zelené. Grónsko je největší ostrov na světě, má rozlohu 2,2 milionu km², z nichž pouze 15 % není pokryto věčným sněhem a ledem. První Evropané se v Grónsku usídlili v roce 982, připluli sem z Islandu. Od počátku 18. století žijí v zemi dánští obchodníci a misionáři. Nejznámější z nich byl Hans Egede, který založil v r. 1728 osadu Nuuk, jež je dnes hlavním městem země. Paralelně (od r. 1733) začali v Grónsku působit misionáři z řad Moravských bratří.

Původní obyvatelé si neříkají Eskymáci, jak je pojmenoval okolní svět, ale Inuité (v překladu „lidé“). Hovoří grónštinou, která je příbuzná s ostatními jazyky severoamerických Inuitů a je oficiálním jazykem země. Mají jedinečné mýty a pověsti, které byly z velké části přeloženy i do češtiny; doplněné nezaměnitelnými ilustracemi Martina Velíška vyšly v roce 2007 v nakladatelství Argo.

PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka vystudoval systémové inženýrství na Vysoké škole báňské v Ostravě a moderní filologii (dánština-angličtina) na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1990 nastoupil na Ministerstvo zahraničních věcí, kde působí dodnes. Byl mj. generálním ředitelem Českých center, ředitelem Českého centra ve Stockholmu a velvyslancem České republiky v Dánsku. Překládá severskou a angloamerickou literaturu, publikuje články a píše knihy. Od roku 2018 pořádá každoroční *Arktický festival*, propojující českou a arktickou kulturu a vědu. V zimě jezdí na běžkách (přešel mj. grónský ledovec a po stopách československých legionářů také zamrzlý Bajkal), v létě splouvá na mořském kajaku velké evropské řeky – dosud splul Labe, Dunaj, Odru, Rhônu, Rýn, Vislu a Seinu.

Café Nobel začne v 18:30 h. **Kavárna a restaurace Refugio** se nachází u paty hlavní přístupové cesty do Tiských stěn, u kostela sv. Anny.

Doporučená rezervace na adrese refugio@seznam.cz.

Další informace o Café Nobel naleznete na cafenobel.ujep.cz.

Partnery Café Nobel jsou nakladatelství Academia a populárně vědecký magazín Českého rozhlasu Sever Planetárium.

Ilustrační fotografie k volnému použití: zdroj Pixabay.com

Kontakt: Mgr. Frederik Velinský, frederik.velinsky@ujep.cz, 475 285 756

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Přednáškový cyklus Café Nobel v Ústí nad Labem, Teplicích, Děčíně a Tisé pořádá Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem v rámci projektu RUR – Region univerzitě, univerzita regionu, reg. č. CZ.10.02.01/00/22_002/0000210 (podaktivita A.1.16), který je spolufinancován Evropskou unií a Státním rozpočtem ČR.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

#MyJsmeUJEP

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever